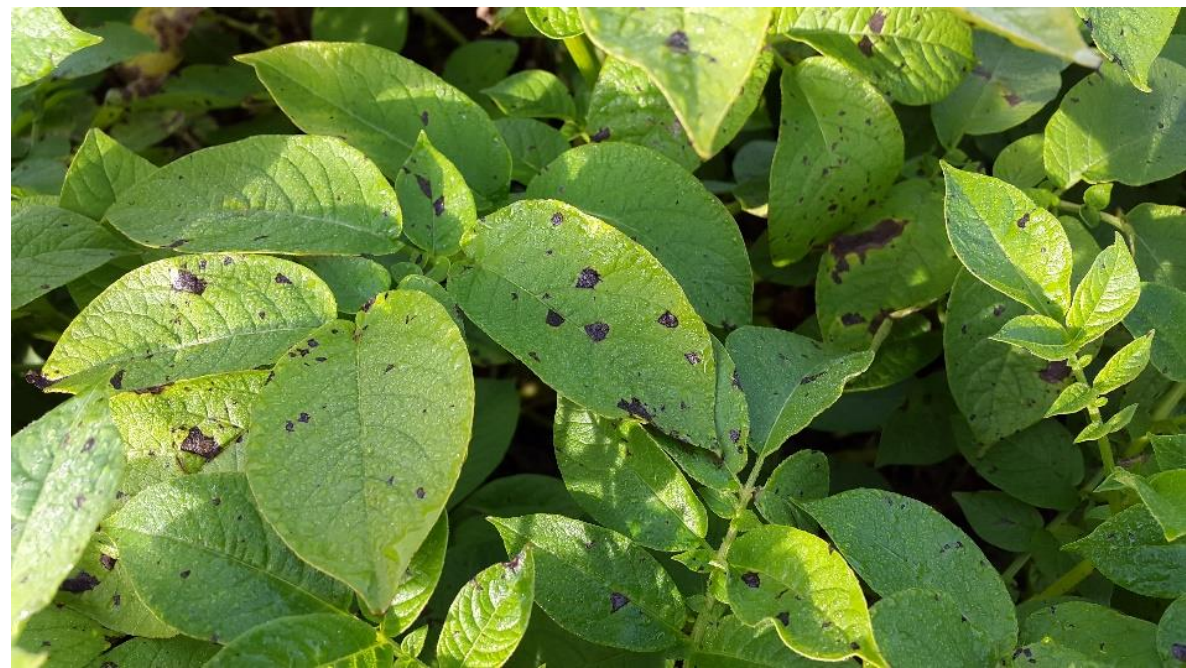

Kartoffeldag 2020

Skimmel og Bladplet
af
Jan Baunsgaard Pedersen
BJ-Agro

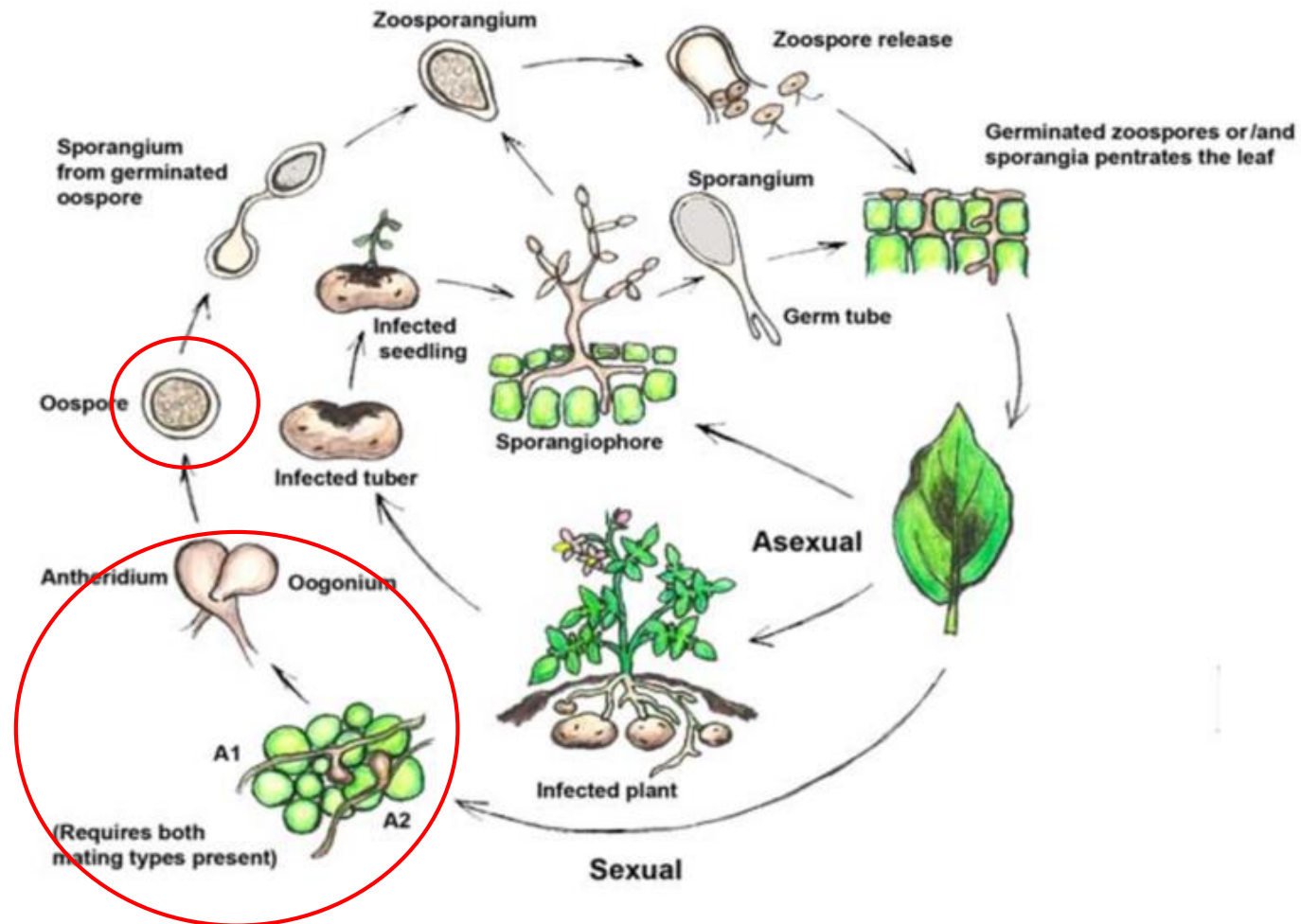

- Hvorfor bliver det sværere at styre kartoffelskimmel
- Svampens udvikling
- Virker de midler vi bruger
- Skal vi bruge Zorvec? hvis den kommer
- Strategien 2020

Kartoffelskimmel før og nu

- Fra 1845 – ca 1990erne
  - Kun en smitterace A1, ingen kønnet formering i DK/Europa
- 1990 - nu
  - I 1997 blev smitterace A2 fundet i DK, derefter kønnet formering
  - Kønnet formering er årsag til de udfordringer vi har i dag.

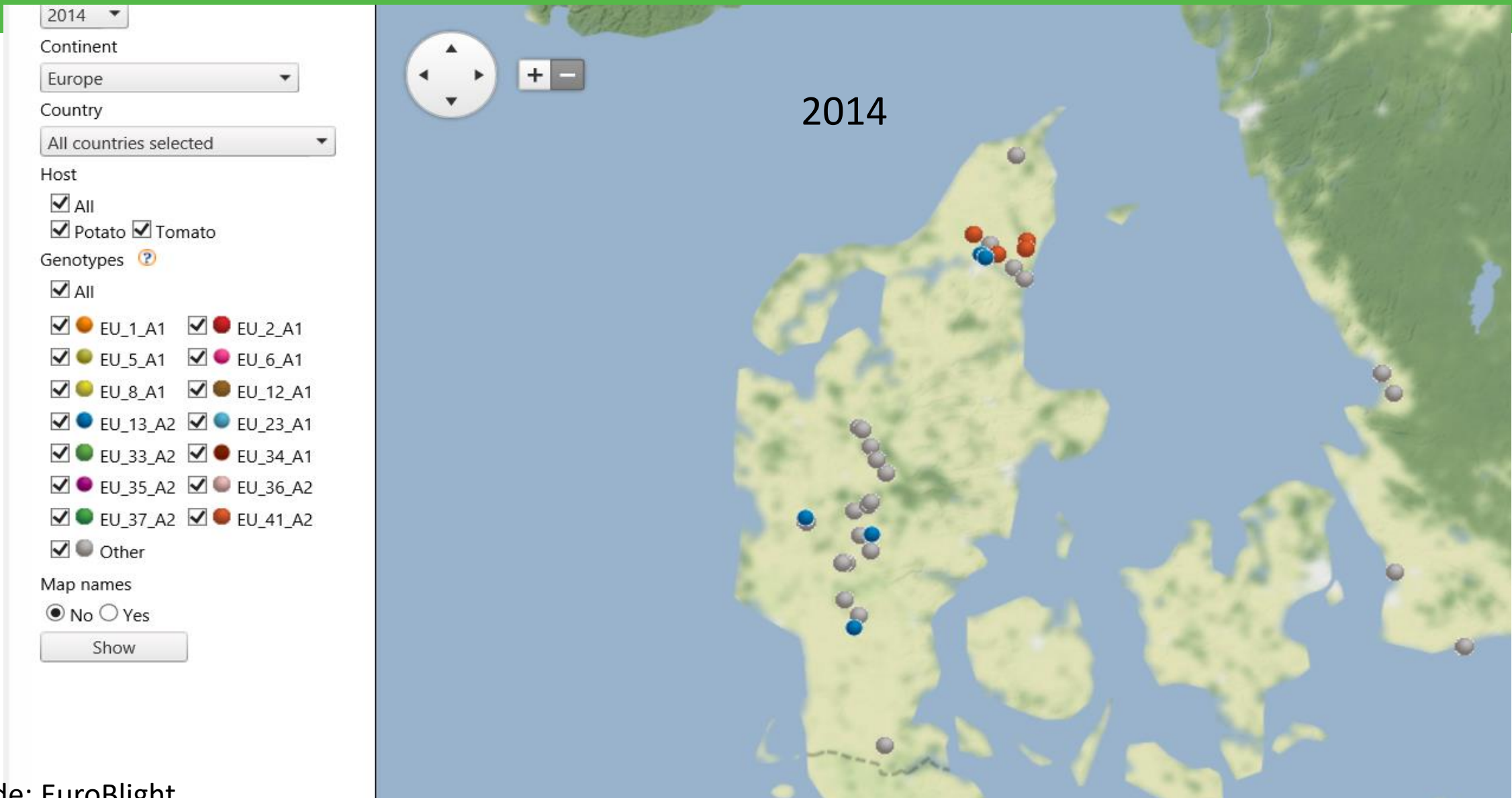
Fra ukønnet til kønnet formering

- Mere aggressive smitteracer
- Kortere sygdomscyklus 3-4 dage
- Kan inficere ved lavere temperaturer (væsentlig under 10 grader C)
- Den kønnede formering sker kun når to forskellige isolater optræder på samme blad/stængel
  - Den udbredte holdning i branchen, om at lidt skimmel sidst på sæsonen er lige meget, har været ren guf for kønnet formering

Dominerende skimmelisolater

Dominerende skimmelisolater

2019 ▾

Continent
Europe ▾

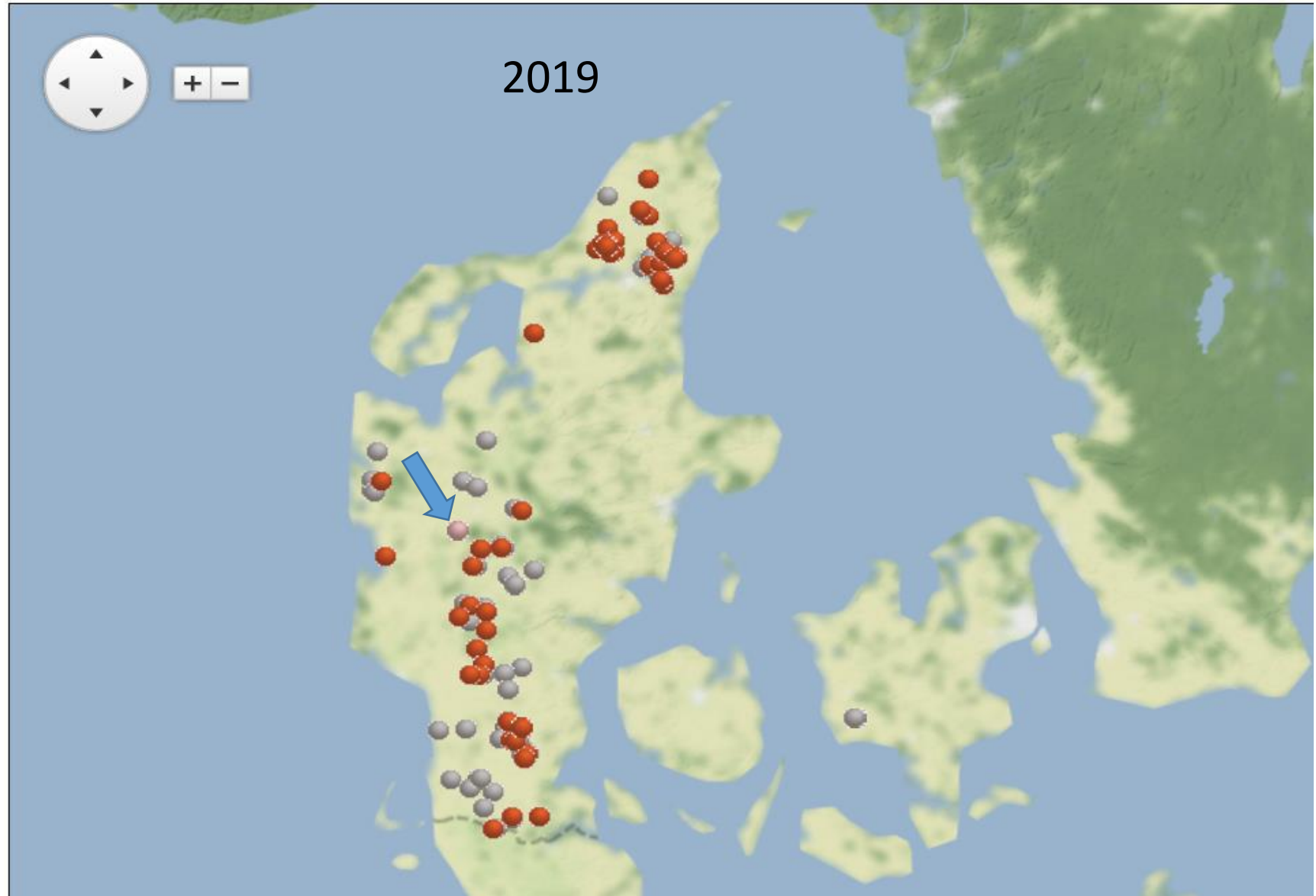
Country
All countries selected ▾

Host
☒ All
☒ Potato ☒ Tomato

Genotypes ?
☒ All
☒ EU_6_A1 ☒ EU_8_A1
☒ EU_13_A2 ☒ EU_36_A2
☒ EU_37_A2 ☒ EU_41_A2
☒ Other

Map names
☒ No ☐ Yes

Show

Kilde: EuroBlight

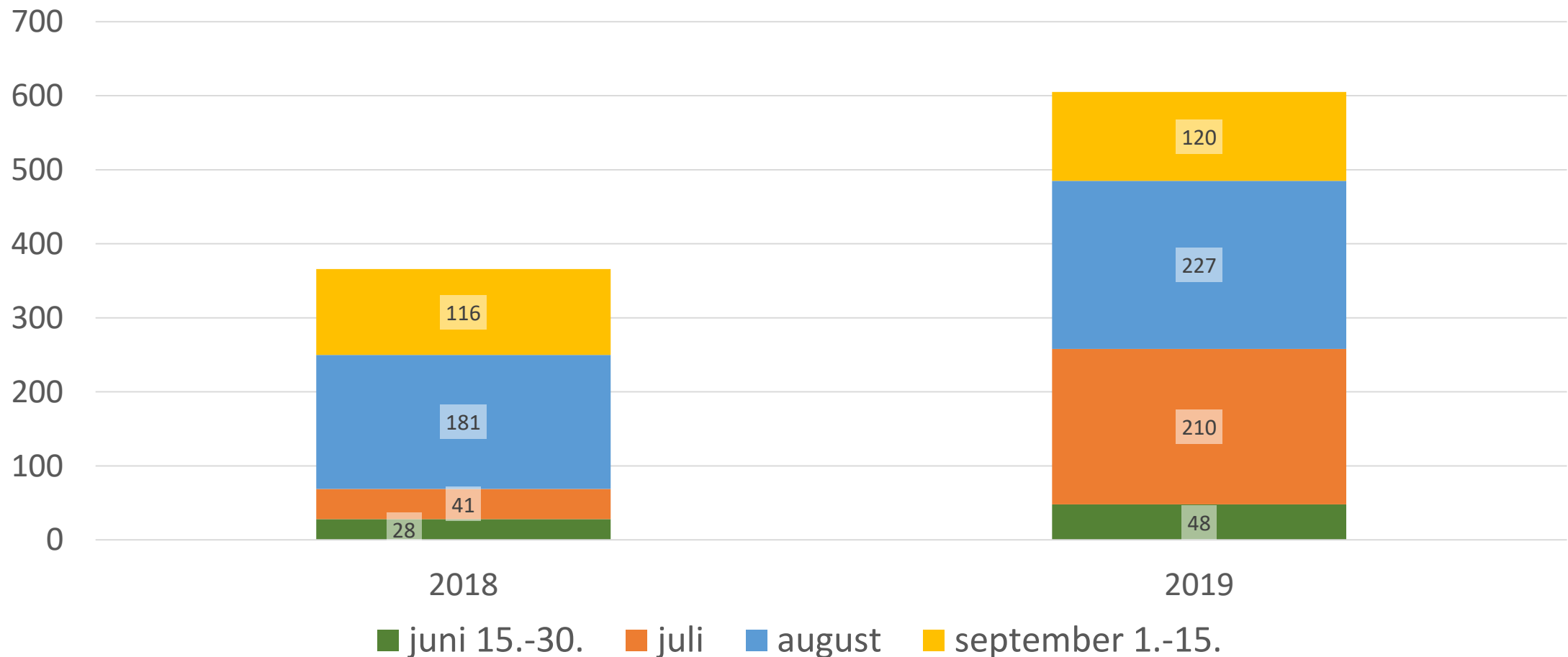
Opsamling på isolater

- Rigtig mange isolater stammer fra kønnet formering og er derfor "nye"
- EU41 er dominerende i Danmark.
  - Meget virulent.
  - Resistensgenet R2 i kuras er nedbrudt i de nye skimmelracer (EU41), så Kuras er nu meget modtagelig.
- EU36 også meget virulent
  - Ser ikke ud til at være så udbredt i DK, dog enkelte fund
- EU37 I fundet i DK de senere år
  - Fluazinam (Shirlan/Signal) har nedsat effekt.

Mange timer med skimmelvejr 2019

Skimmelfavorable timer 15. jun. – 15. sep.

Bekæmpelsesstrategi 2020

- Sprøjteteknik
  - Bomhøjde (40-50 cm)
  - Dysevalg (undgå afdrift, brug vinklede dyser)
  - Vandmængde (vandmængde øges jo mere top der skal dækkes)
  - Hastighed (øget hastighed øger risiko for bomvariation)
  - Sprøjtevejr !!!
  - Våde blade (midlet løber af, eller når ikke at tørre ind)
  - Der hvor sprøjten ikke har været, er planterne ikke beskyttet. Logisk?

- Mange midler at vælge imellem
  - Ranman Top
  - Revus
  - Signal/Shirlan Ultra
  - Proxanil
  - Cymbal/Option
  - Banjo Forte
  - Zorvec (hvis den blive godkendt)
  - Curzate (Sampak med Zorvec)
  - Vendetta

Zorvec godkendelse ~~2019~~ 2020?

- Zorvec Enicade (ny virkemekanisme)
- Bliver godkendt til 2 sprøjtninger med 0,15 l/ha med 10 dages interval. Altid sammen med et andet produkt.
  - Sælges sammen med 1,5kg Curzate M pr ha
  - Det giver mere mening at blande med Ranman Top eller Revus
- Anvendes kun forebyggende
- Optimal anvendelse vil være ved megen toptilvækst, forud for højriskoperioder. 1 behandling holder 3 dage længere end øvrige produkter (10 dage)
- Den bliver dyr, da den sælges sammen med Curzate.
- Vi glæder os til den bliver godkendt

Sprøjtestrategi lægge- og spisekartofler

• 1. Revus   Juni

• 2. Ranman Top

• 3. Revus

• 4. Ranman Top

• 5. Revus   Juli

• 6. Signal

• 7. Ranman Top

• 8. Signal

• 9. Ranman Top til
nedvisning   August

• I modtagelige sorter tilsættes 1,8 l proxanil forud for højriskoperioder

• Kommer man en dag bagud tilsættes fuld dosis Cymbal/Option

• Kommer man flere dage bagud eller ved meget høj risiko, eller fund af skimmel tilsættes 2,5 L Proxanil,

• Er der skimmel køres stopsprøjtning. Det vil sige 2 sprøjtning med 3-4 dages mellemrum:

- 2,5 l Proxanil + 0,5 l Ranman Top

- 2,5 l Proxanil eller 0,25 kg Cymbal + 0,4 l Signal

Alle behandlinger $\frac{3}{4}$ - fuld dosis

Sprøjteinterval 7 dage

Sprøjtestrategi, Chips-, Bage- og mel-kartofler

• 1. Revus • 2. Ranman Top • 3. Revus • 4. Ranman Top	Juni	
• 5. Revus • 6. Signal • 7. Ranman Top • 8. Revus	Juli	• Proxanil forud for højriskoperioder, eller i stopsprøjtninger. • Stopsprøjtninger udføres som i lægge-spisekartofler
• 9. Vendetta • 10. Revus • 11. Ranman Top • 12. Signal	August	• Cymbal/Option normalt 1-5 sprøjtninger • Hvis Zorvec bliver godkendt og er til at betale anvendes den i 1-2 sprøjtninger ved høj risiko eller i perioden med kraftig toptilvækst
• 13. Ranman Top • 14. Signal	September	

- Større indsats i starten af sæsonen
  - Stor toptilvækst
  - Fuld dosis ved 7 dages sprøjteinterval
  - Eller kortere sprøjteinterval med $2/3 - 3/4$ dosis
  - Husk at skifte mellem midler når sprøjteinterval kortere end 7 dage
- Zorvec kan med fordel tages ind i sprøjteprogrammet når den bliver godkendt.

Bladplet - Alternaria

- Et stigende problem, specielt i trængte sædskifter.
  - Primært et problem i kartofler der skal gro længe
- I 2019 havde fysiologisk alder stor betydning
- Stigende problemer med resistens, Amistar og Signum
  - Flere undersøgelser fra landene omkring os viser øgede resistensproblemer.
- Nyt middel i 2020?
  - Propulse forventes godkendt i marts??

Hvad har haft betydning for udviklingen af bladplet 2019

- Fysiologisk alder
  - Efter et ekstremt varmt og tørt 2018, havde vi fysiologisk gamle læggekartofler i 2019
  - Tydeligst så vi at Kuras kom ensartet og havde tidlig knoldsætning og mange knolde
  - En del andre sorter har været meget påvirkede, Thor, Wotan mv.
  - Trods god sprøjtestrategi kunne vi ikke holde gang i Kuras m.fl, ret langt ind i september
- Sædskifte
  - Stor forskel på trængt sædskifte og jomfrujord
- Kemi
  - Vi håber Propulse bliver godkendt til denne sæson
  - Forsøg har vist god effekt
  - Resistensproblemer måske mere udbredt end vi regner med
- Vejret
  - Sporespiring og spredning kræver fugt. Ikke en mangelvare i 2019

Bladplet og resistens mod kemi

Midler til bekæmpelse af bladplet

Handelsnavn	Fungicidgruppe		
	Qol Strobilurin	SDHI	DMI
Amistar	azoxystrobin		
Signum	pyraclostrobin	boscalid	
Revus Top/Narita			difenoconazol
Propulse*		fluopyram	prothioconazol

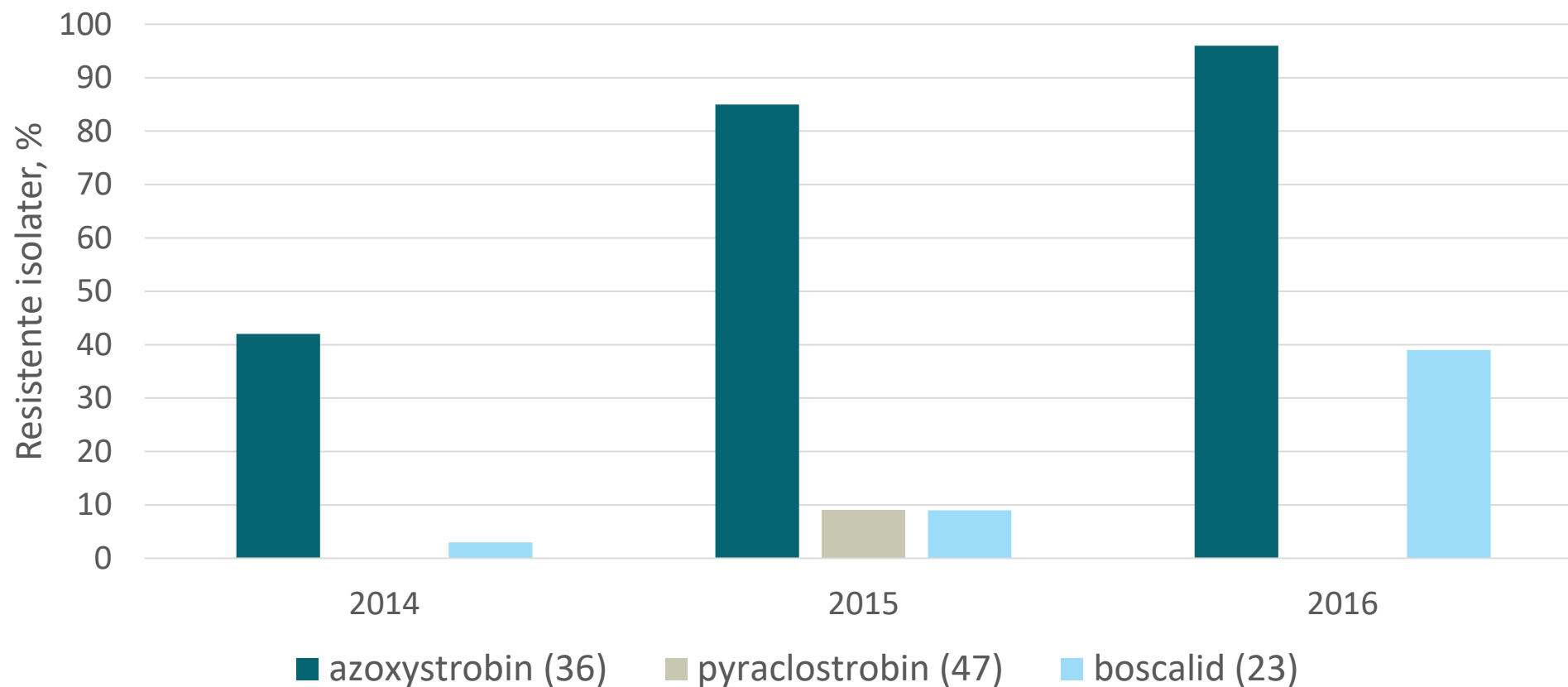
* Propulse pt ikke godkendt

- Resistensgen F129L. Udpræget resistens mod Strobilurin
- Resistensgen SDH B,C,D. Moderat til høj resistens overfor boscalid
- Ingen resistens overfor DMI

Udbredelse af resistens. Ingen nye tal for DK

- Indsamling sidst på sæsonen fra problemmarker - BASF

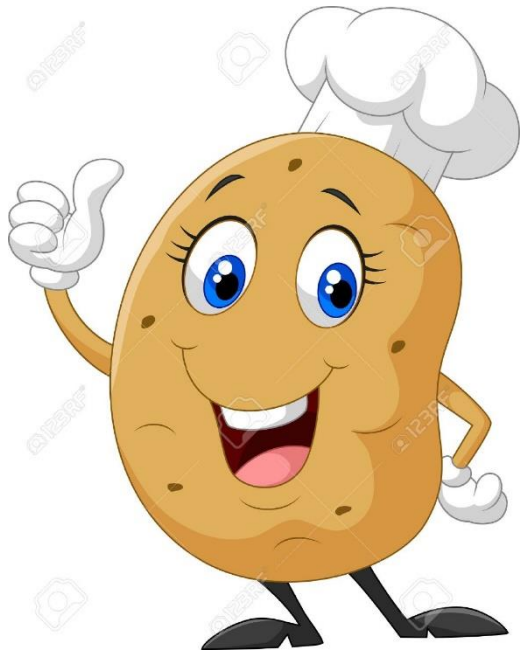
Sprøjtestrategi 2020 med Propulse. Trængt sædskifte. Kartoffler der skal gro længe

- 1. Signum   juni
  - 2. Propulse   juli
  - 3. Revus Top   august
  - 4. Vendetta/Amistar
  - 5. Revus Top
  - 6. Propulse
- 1. evt. sprøjtning før rækkelukning i juni måned. Forebyggende sprøjtning mod smitte fra jorden.
  - 2. sprøjtning i slutningen af juli, eller start august, når vi ser de første symptomer i marker med høj risiko
  - 3. Sprøjtning ugen efter 2. sprøjtning
  - 4. sprøjtning med Vendetta ugen efter 3. sprøjtning. Amistar og fluazinam har noget effekt på bladplet og god effekt mod skimmel
  - 5. sprøjtning ugen efter 4. sprøjtning
  - 6. sprøjtning ugen efter 5. sprøjtning.
  - Med denne strategi er der god dækning indtil 1 uge inde i September

Sprøjtestrategi sund sædskifte

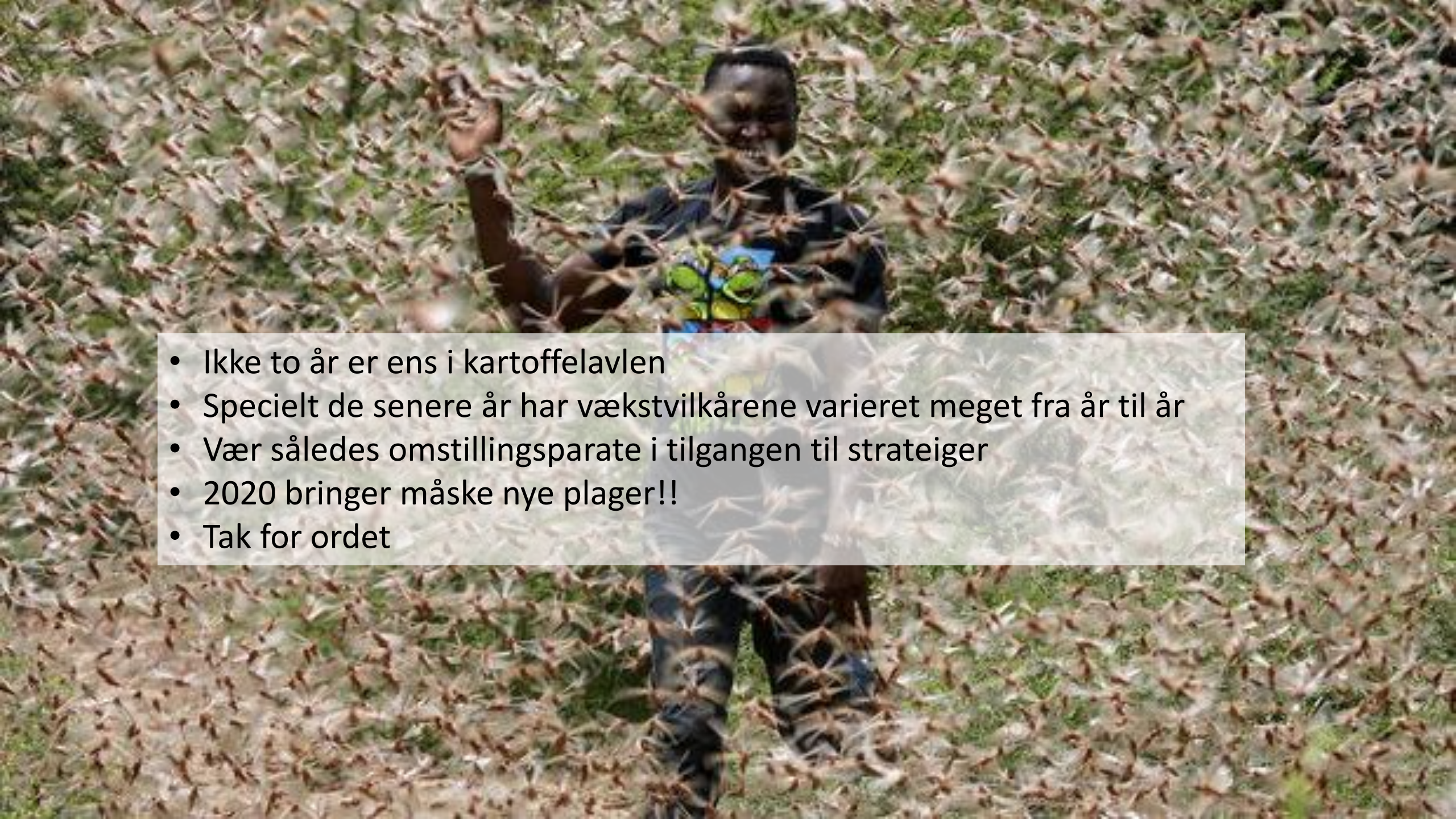
- 1. Propulse august
- 2. Revus Top
- 3. Propulse

- 1. sprøjtning når der konstateres angreb i mere følsomme marker
  - 2. sprøjtning 2 uger efter 1. sprøjtning
  - 3. sprøjtning 1 uge efter 2. sprøjtning
-
- Denne strategi kan anvendes i sunde sædskifter og på arealer der skal leveres tidligt. Også anvendelig i proceskartofler

- De stigende udfordringer med svampesygdomme skyldes flere ting
  - Udvikling af nye og resistente racer, Fysiologisk alder, vejret
- Vi har stort behov for nye produkter især mod bladplet pga. resistens
  - Hvis/når Propulse kommer skal vi beskytte den mod resistens (minimer brugen af Signum)
  - Meget effektiv i forsøg i DK og udlandet
  - Ingen krydsresistens mellem boscalid og fluopyram
- Varslingssystemer arbejdes der stadig på at forbedre. Kan fint bruges sammen med sund fornuft.

-
- A photograph of a man standing in a field, completely surrounded by a massive swarm of locusts. The locusts are brown and yellow, covering the ground and the man's clothing. The man is wearing a dark t-shirt with a colorful graphic and dark pants. He has a concerned expression on his face. The background is a vast field of green grass, also covered in locusts.
- Ikke to år er ens i kartoffelavlten
  - Specielt de senere år har vækstvilkårene varieret meget fra år til år
  - Vær således omstillingsparate i tilgangen til strateiger
  - 2020 bringer måske nye plager!!
  - Tak for ordet